

Lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle, Palkkavaatimus vuosisidonnaisen palkanlisän maksamiseksi

Kaupunginhallitus 25.03.2024 § 85

Esittelijä: Apulaiskaupunginjohtaja Korkiakoski Kari
Valmistelija: Henkilöstö- ja hallintopäällikkö Karl-Johan Wickström

Työtuomioistuin vahvisti päätöksessään 28.1.2021 R 85/19, että kunnallisen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimus OVTES:n osio A, yleinen osa, II luku 14 §:n määräys liittyen eläkkeellä olevan oikeuteen saada vuosisidonnaisia lisiä, on ollut syrjivänä pätemätön 31.7.2020 saakka. Työtuomioistuin katsoi, että OVTES A 14 § on ollut 31.7.2020 saakka yhdenvertaisuuslain välillisen ikäsyrjinnän kiellon vastainen.

Eläkkeellä työskennellyt opettaja Aarni Leppälä vaatii vuosisidonnaista palkanosaa 1.1.2017 alkaen takautuvasti maksettavaksi työskenneltyään eläkkeellä ollessaan opettajan virassa. Hän on esittänyt asiassa kirjallisen palkkavaatimuksen 15.12.2020 ja 31.3.2022, jota on vielä uusittu 4.12.2023, mikä on katkaissut saatavien mahdollisen vanheneminen. Aarni Leppälälle on maksettu vuosisidonnaista palkanosaa eläkkeellä tehdystä työstä 2018 alkaen takautuvasti 15.11.2021, niin kuin KT on työnantajia ohjeistanut ja kuten kaupunginhallitus on kokouksessaan 28.6.2021 § 217 päättänyt.

Esittelijä: Apulaiskaupunginjohtaja Korkiakoski Kari

Ehdotus: Apulaiskaupunginjohtaja Korkiakoski Kari

Kaupunginhallitus päättää, että kaupunki ei maksa takautuvasti vuosisidonnaisia lisiä ajalta 1.1.-31.12.2017 Aarni Leppälälle hänen esittämänsä palkkavaatimuksensa mukaisesti. Ennen vuotta 2018 syntyneet palkkavaatimukset ovat, suhteessa työtuomioistuimen päätökseen, joka on annettu 28.1.2021 vanhentuneet, ja näin ollen ei korvattavia.

Päätös: Hyväksyttiin.

Täytäntöönpano/tiedoksi: Konsernipalvelut/hr; Aarni Leppälä

Kaupunginhallitus 03.06.2024 § 157

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Jokitalo Juha
Valmistelija: Konsernipalvelujohtaja Leena Pieniniemi

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti toimivaltaiselle viranomaiselle. Oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava päätös, johon haetaan oikaisua, millaista oikaisua vaaditaan ja millä perusteilla.

Oikaisuvaatimuksen voi tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Kunnan jäsen on henkilö, jonka kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta kyseinen kunta on; yhteisö, laitos ja säätiö, jonka kotipaikka on kunnassa; se, joka omistaa tai hallitsee kiinteää omaisuutta kunnassa.

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ja sen voi tehdä sekä laillisuus- että tarkoituksenmukaisuusperusteella. Oikaisuvaatimusta käsittelevä viranomainen on sidottu niihin vaatimuksiin, joita oikaisuvaatimuksessa esitetään, eikä se voi käsitellä asiaa laajemmin.

Aarni Leppälä on tehnyt kaupunginhallituksen päätöksestä oikaisuvaatimuksen, jonka hän on toimittanut kirjaamoon lähettämällään sähköpostilla 12.4.2024. Oikaisuvaatimuksessa hän vaatii, että Karkkilan kaupunginhallituksen 25.3.2024 tekemä päätös § 85 kumotaan lainvastaisena ja epätarkoituksenmukaisena ja hänelle maksetaan viipymättä jo palkkavaatimuksessa esitetyt saatavat viivästyskorkoineen.

Oikaisuvaatimuksessa ei tule esille seikkoja joiden perusteella kaupunginhallituksen päätös tuli kumota vaan oikaisuvaatimus on hylättävä.

Ehdotus: Kaupunginjohtaja Jokitalo Juha

Kaupunginhallitus päättää hylätä oikaisuvaatimuksen.

Päätös: Hyväksyttiin.

Tiedoksi: Aarni Leppälä, konsernipalvelut

Kaupunginhallitus 19.08.2024 § 196
105/01.02.01/2024

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Jokitalo Juha
Valmistelija: Henkilöstö- ja hallintopäällikkö Karl-Johan Wickström

Helsingin hallinto-oikeus pyytää 12.7.2024 Karkkilan kaupunginhallitukselta lausuntoa erityisopettaja Aarni Leppälän 8.7.2024 tekemän kunnallisvalituksen takia. Leppälä vaatii Karkkilan kaupungilta takautuvasti maksettavaksi vuosisidonnaisia palkanosia ajalle 1.1. – 31.12.2017, jolloin hän on työskennellyt opettajana vanhuuseläkkeellä ollessaan.

Kunnan opetusalan virka- ja työehtosopimuksessa on ollut voimassa 31.7.2020 saakka määräys osiossa A, yleisen osan 14 §, joka esti eläkkeellä työskentelevän opettajan saamasta vuosisidonnaisia lisiä. Määräys oli seuraava: ” Vuosisidonnaiseen lisään oikeuttavaksi ajaksi ei katsota aikaa, jolta henkilö on ansainnut ja saa eläkettä. Rajoitus ei koske aikaa, jolta henkilö saa kuntien eläkevakuutukselta osa-aikaeläkettä tai osatyökyvyttömyyseläkettä.” Soveltamisohje kuului: ”Vuosisidonnaisen lisän kertyminen katkeaa henkilön jäätyä vanhuuseläkkeelle. Palvelussuhteessa vuosisidonnaisen lisän kertyminen alkaa alusta, jos henkilö saa samanaikaisesti vanhuuseläkettä.” Määräys on ollut syrjivänä pätemätön 31.7.2020 saakka, ja § 14 poistettiin opetusalan virka- ja työehtosopimuksen yleisestä osasta.

Työtuomioistuin on sittemmin vahvistanut 28.1.2021 R85/19 tekemällä päätöksellään, että vanhuuseläkkeellä työskentelevä opettaja voi vaatia työnantajaa maksamaan takautuvasti vuosisidonnaisia palkanosia vuodesta 2018 lähtien. Mikäli työntekijä on jäänyt vanhuuseläkkeelle opettajan tai rehtorin tehtävästä, mutta sen jälkeen työskennellyt yli viikon mittaisissa päätoimisen opettajan palvelussuhteissa kunnassa tai kuntayhtymässä, on hänellä ollut mahdollisuus vaatia lisiä

viivästyskorkeineen työnantajalta kunnallisen viranhaltijalain 55 §:n vanhentumissääntöjen puitteissa (kuluva vuosi + 3 vuotta takautuvasti). Lisiä on voinut vaatia maksettavaksi takautuvasti aikaisintaan 1.1.2018 alkaen. Kirjallinen vaatimus oli jätettävä työnantajalle vuoden 2021 aikana.

Erityisluokanopettaja Aarni Leppälä on vaatinut Karkkilan kaupunkia maksamaan vuosisidonnaisia palkanosia hänelle takautuvasti 1.1.2017 alkaen. Leppälä on ensimmäisen kerran esittänyt korvausvaatimuksen vuosisidonnaisten palkanosien maksamisesta ennen Työtuomioistuimen määräystä asiassa 15.12.2020. Tämän jälkeen hän on tehnyt palkanoikaisuvaatimuksen 31.3.2022 ja 4.12.2023 palkkasaatavien vanhentumissääntöjen puitteissa. Aarni Leppälälle on maksettu takautuvasti vuosisidonnaista lisää 1.1.2018 alkaen Työtuomioistuimen 28.1.2021 tekemän päätöksen jälkeen KT:n ohjeiden mukaisesti.

Leppälä perustelee vaatimustaan Työtuomioistuimen tekemällä päätöksellä 28.1.2021 R85/19, jossa todettiin OVTES osio A, yleisen osan 14 § määräyksen olleen syrjivänä pätemätön 31.7.2020 saakka. Työtuomioistuimella on tuomiossaan määrännyt Rovaniemen koulutuskuntayhtymää maksamaan takautuvasti erälle vanhuuseläkkeellä olleelle opettajalleen vuosisidonnaista palkanosaa vuodesta 2014 alkaen.

Kaupunginhallitus päätti 25.3.2024 § 85, että kaupunki ei maksa takautuvasti vuosisidonnaisia lisä Leppälälle ajalla 1.1.2017 – 31.12.2017. Kaupunginhallitus vetosi Työtuomioistuimen päätökseen 28.1.2021 asiassa, jonka perusteella lisä maksetaan 1.1.2018 alkaen palkkasaatavien vanhenemissääntöjen puitteissa ja Leppälän vaatimus oli tältä osin vanhentunut. Tähän kaupunginhallituksen tekemään päätökseen Leppälä pyysi oikaisua 12.4.2024 lähettämällä s-postilla. Kaupunginhallitus hylkäsi 3.6.2024 § 157 Leppälän oikaisuvaatimuksen, koska siitä ei ilmennyt seikkoja, joiden perusteella aikaisempi päätös olisi kumottava. Tämän jälkeen Leppälä on 8.7.2024 tehnyt kunnallisvalituksen hallinto-oikeudelle kaupunginhallituksen päätöksestä.

Perustelut:

Kunnan virka- ja työehtosopimukset ovat luonteeltaan työnantaja sitovia ja niiden kirjauksia ja määräyksiä on noudatettava sellaisina kuin ne ovat kulloinkin voimassa. OVTES osio A yleisen osan 14 § määräystä on noudatettu Karkkilassa OVTES:in kirjausten mukaisesti ja vanhuuseläkkeellä oleville opettajille ei ole maksettu vuosisidonnaista lisää ennen Työtuomioistuimen päätöstä asiassa 28.1.2021. Tämän jälkeen vanhuuseläkkeellä oleville opettajille on maksettu takautuvasti vuosisidonnaista lisää 1.1.2018 alkaen kunnallisen ja hyvinvointialueen viranhaltijalain 55 §:n vanhentumissääntöjen (kuluva vuosi + 3 vuotta takautuvasti) ja kunta- ja hyvinvointialue työntekijät KT:n ohjeiden mukaan. Vuosisidonnaisen palkanosan maksamatta jättäminen ei myöskään ole ollut laitonta ennen Työtuomioistuimen päätöstä asiassa 28.1.2021.

Perusteluissa vaatimuksilleen Leppälä vetoaa siihen, että Työtuomioistuin on tuomiossaan 28.1.2021 määrännyt työnantajan maksamaan palkkasaatavia takautuvasti vuodesta 2014 alkaen maksamattomiin vuosisidonnaisiin palkanosiin liittyen. Tämä Työtuomioistuimen määräys koski tosin vain yhtä kanteen nostamista, jossa Rovaniemen koulutuskuntayhtymää määrättiin maksamaan opettajalleen takautuvia vuosisidonnaisia palkanosia vuodesta 2014 eteenpäin. Pelkästään työntekijän esittämän vaatimuksen perusteella työnantajalle, olkoonkin annettu ennen Työtuomioistuimen päätöstä asiassa, ei voida katsoa

työnantajalle syntyneen takautuvaa maksuvelvollisuutta ennen 1.1.2018 alkaen.

Kaupunginhallitus katsoo kuitenkin, konsultoituaan myös KT:n lakimiehiä asiassa, että Karkkilan kaupunki on työnantajana menetellyt laillisesti ja noudattanut kunnan virka- ja työehtosopimuksia maksettuaan vuosisidonnaista palkanosaa Leppälälle 1.1.2018 alkaen. Nämä seikat huomioon ottaen Karkkilan kaupunki ei katso olevansa velvollinen maksamaan Leppälälle hänen vaatimustensa mukaisesti vuosisidonnaisia palkanosia 1.1.2017 alkaen takautuvasti.

Liitteet/oheismateriaali:

- Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö 12.7.2024
- Aarni Leppälän kunnallisvalitus 8.7.2024
- Kaupunginhallituksen päätös 3.6.2024 § 157
- Kaupunginhallituksen päätös 25.3.2024 § 85
- Aarni Leppälän oikaisuvaatimus 12.4.2024
- Palkkataulukko ja vuosisidonnainen lisä
- Palkanoikaisuvaatimus 4.12.2023
- Palkanoikaisuvaatimus 31.3.2022
- Korvausvaatimus 15.12.2020
- Liite palkkaerittelyyn, 15.9.2021
- Työtuomioistuimen päätös 2021:2 R85/19

Ehdotus: Kaupunginjohtaja Jokitalo Juha

Kaupunginhallitus päättää antaa pykälätekstin mukaisen lausunnon asiassa.

Päätös: Hyväksyttiin.

Täytäntöönpano: Helsingin hallinto-oikeus, kirjaamo